

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 28. Zettortdeenâ itâ Juhli 1835.

No Zelgawa s.

Muhsu lauzineeki bij isfalkuschi pehz leetus. Nu leetu dabbohnâm gan drihs ik deenas masu fahrtu. Pilsatneeki ne wissai pahr to preezajotees. Râ jau schinni pasaulê! Jebkatrs preeksch sewim! Plaujam seenu, leetus seena fanem-schanu aiskawe. Secns scho gadd' dahrgs, I rub. 50 lihds 70 kapeikas par birkawu jadohd, kad pehrk no plawahm. Sahle gan effoht labba auguse, bet isgahjis pawaffaris istufschijis wissas mallu mallas no seena, un jebkatrs wehl turr peeminnâ: jif gruhti lohpus turreht, kad truhfst ehdamâ.

Rihgas Awises lassa tâ: 13tâ Aprill muhsu augstizeenihst Keisers irr pawehlejis:

Kursemmê, tâ kâ Rihgâ un Slohkâ tiffai teem Juhdeem irr wehlehts weenumehr ustur-retees, kas pehz rewisiones ar sawu pamilliju tur irr peerakstii. — Echihdam, kas tahdâ gubernementi, fur tam ne irr brihw dsihwoht, namnu eemanto, lai nu schinni laudis dsihwotu eelschâ, jeb nê, tas nams pusgadda starpâ irr japahrdohd. — Echihdeem ne irr brihw laulibâ fahpt, ja wihrischkis ne irr 18 gaddus wezs, tâlihds seewischkam ne irr brihw prezzetees, ja wiasch ne buhtu 16 gaddus wezs. — Echihdeem, kas ar lauku-kohpscham sawu us-turru peln, ne irr wajjadfigs 25 gaddu starpâ galwas naudu maksabt; ja tee leelakas fahdschas eezelt, tad 50 gaddu starpâ no winneem ne buhs rekrushsus zelt, tâ arri 10 gaddu starpâ ne kahdas maksaschanas prassihst; ja tee masakas beedribas eezelt, tad 25 gaddu starpâ no teem ne buhs rekrushsus nemt; ja tee laulus us arrenti nemm, tad 5 gaddu starpâ tee no galwas naudas un zittahm maksaschanahm fwabbadi. Echihdu, kas semnes-weetu pehrk, us kurras 50 wihrischki no Juhdu tizzibas paleekamu mahju weetu taifa, buhs lihdsigi turreht

gohda-birgerim; ja 100 wihrischi no Juhdu tizzibas us winna semnes-weetu paleekami dsihwo, tad pehz trim gaddeem arri winna behrnus buhs gohda-birgereem lihdsigi turreht. — Juhdu kohpmanus, birgerus un ammatneekus wissas weetâs fur tee paleekami dsihwo, buhs zitteem Kreewu semnes pawalsineekeem lihdsigi turreht, tâlihds buhs tohs pilsatds peerakstihst u. t. j. p.

Kahds wahrds pahr brihwneekem.

Daschfahrt pagasta laudis tâ runna: „Kas brihwwihrs, to ne kas ne warr speest; kas brihwwihrs, dsihwo kâ pascham patihk: us-nemm andeli un tohy baggats; Kas leeds brihwwihram usacmt dsihwi, fur pascham patihk?“ — Bet mehs pagasta lautini, katru brihd ap-pasch teefas-speeka stahwam, kaut arr buhtum brihwneeki! Bet tee, kas tâ scheljahs, brihwibu kreeti ne pasihst. Klauset tē ko pahr brihwneekem:

„Kas brihwwihru warr speest?“ Tahdas dohmas eenehme brihwneeks Blihwja Jannis, kas labs tizzigs strahdneeks un gohdigi pahrtizzis puifis bija, pee semnes darbeem dsihwodams un fainneekam klausidams; bet schahs leekas dohmas us weentreis prahtâ nehmis, astahje semnes-kohpscham, to par fuhribu turredams; pamette fainneeku, aisgahje pilsehtâ un tur labbaku laimi gaididams, palikke 2 deenas schenki dserdams. Tur ar zitteem schuhpeem leelidamees drihs kildâ tikke. Beidsiht teefas-fullainis atnahze, Janni farehine un ohtrâ deenâ tappe saldatds atdohts. Nu jaklausa us wahrdu un no brihwibas ne wahrdinu ne drihst minneht.

„Brihwwihrs warr andeli usnemt un mantas kraht,“ tâ dohmaja brihwneeks Skujeneeka Tohms, kam ne peetikke muzzineeka ammat, ko jau no masohtnes bij eemahzjees un zaur to

paschu turriß wihrs tappis. Bet schahs dohmas prahã eelaidis, fanehme wissu sawu libds schim sataupitu naudu (250 rublus) un gribbeja mestees par kweeschu=kohpmanni. Eastappe us zellu Leifschus un pirke no teem 150 puhrus kweeschu, un lifke tohs samalt, beidsamu rubli ismaksadams. Bet milti bij tahdi, fo ir paschas zuhkas sinahbeja. Rãpehz tà? Tohms scho ammatu pawissam ne pratte un tadeht arri kweeschus ne pasinne, woi tee bija labbi, woi slifki. Bij no Leifschem dabbujis puffedihguschus un fapellejus schus kweeschus. Tã palifke baggatiba! — No firdehsteem ne warredams riint, sehrodams us dferfchanu padewahs. Pehzak to at-
radde zeltmalli nomirruschu. —

„Kas leeds brihwihram usnemt zittu dsihwi, jeb eet fur patihk? Tã dauds laudis runna, un tàpat arri dohmaja brihwneeks Sweineeku Mahr-
tinsch, weeglumã pee wezzakeem usaudsis un deesgan lepnis buhdams, gribbeja pilsehta kundsin sch buht, aisgahje pilsehta dsihwoht. Bet te tahdu mihsstneeku jau labs krahjums, un Mahr-
tinam neweens ar gattawu maissi un zepfescheem pretti nahze. Rungu deenestã (fo taggad bij usnehmis) bij gohdigi jausturrabs, bet muhsu mihsstneekam bija gruh; drihs atkal deenestu pamette. — Us semnehm nu kundsinam kauns bij at-
pakkat eet; staigaja labbak pa pilsehtu ar schuhpu-
beedreem draudsinadamees un nehme kohrteli pee labba drauga, kas to zauru seemu usturredams, deesinn kã mekleja us labbaku zellu greest. Bet wezzu kohku, kam faknes dsilli eestepuschahs, gruhã israut; kad arri kohku paschu israuj, ta-
tschu zittas faknes eetrubht, fur dauds laika welti aiseet, tahs pa weenai islassoht. Tã bij pee Mahratina. Wassara parahbija kahdus auglus Mahrtingsch perrejis. Winsch palifke pee sawa wezza ammata un weenreis peedsehris no schenka pahrnahzis, sawam draugam wissas pateizibas weetã, grabbe ais kruhtim, fapurrinaja labbi, islamajaja turklaht un wianam bij wehl to par pateizibu atsicht, ka kaulus arri ne fadausija. No scha laika Mahrtingsch wisseem laudim par apsmeecku palifke, un no wisseem tiffe par kahrkla-kundsinu nosauks.

Kahdu mahzibu muns schee stahsti dohd?

Katram japeeteek tanni weetã un kahrtã, fur-
rã Deews to lizzis, un kas gohdigam zilwekam pahrtifschanu un gohdu pelna; jo katrã dsihwes-
kahrtã un ammatã irr gruhãtas deesgan un jo leelaks gohds, jo leelaks gruhãtums. Tã-
pehz jau taisni fakka Sibraks: „Gruhtiba irr ik-
furram zilwekam uslikta un gruhã juhgs teem
Uhdama behrneem: tik labbi tam, kas us gohda
krehflu sehsh, kã tam wisssemmakam putteklõs
un pelnõs; tik labbi pee ta, kas sihschu drehbes
un frohni walka, kã pee ta, kam ruwjsh us-
walks muggurã (Sir. 40, 1. 3. 4). Sinnams
gan, kas leelakas leetas mahzijeess, arri pee
tahm warr darbotees. Jo neweens darbs, fo
Deews wehlejis, naw sinahdejams un fo jau no
masohtnes mahzijeess un eeraddees, tas ne kad
tik gruhã ne buhs. Bet tomehr jafargajahs
usnemt tahdu kahrtu un ammatu, kahdu wehl
ne pasihst. Neleetigas dohmas un ihpashchi saw-
walliba zilweku pohsta, kad wairak usnem-
mahs ne kã eesh winna ismannifchanas telp.
Arrajs lai paleek pee sawa arkla un am-
matneeks pee sawa ammata. Buhtu Jan-
nis dsihwojis pee fainneeka un noturrejees kã
pirmak, ne buhtu saldatõs nodohts, fur tam
pawissam ne patifke. Buhtu Tohms peetizzis
ar muzizjeeka aminatu, un ne dsinnees pehz bag-
gatibas, un tahdã ammatã eedeweess, fo wehl
ne pasinne, ne buhtu palizzis nabbaqs, nei fir-
ehstõs mirris. Buhtu wezzaki Mahrtingam
jaunumã mahzijuschi, kahda neleetiba irr flink-
schana, lepniba un sawwalliba, tad schis ne
buhtu kaunã grimmis, tà kã pehzak ne kam ne
derreja. Ko dohmajeet, woi tahdeem brihw-
neekem ta dahrga brihwibas dahwana naw par
assu nasi, kas to ne prasdani walkoht, ar to
paschu fewi samaitajahs? Teescham labbaki irr
tam, kas sawu semmi apkohpj, tam maisses un
pahrtifschanas buhs deesgan; bet kas us nelee-
tibu dsennahs, tas ne kad naw peepildams: win-
na pascha nemeerigs prahã tam pohstu sa-
taisa.

A. Leitan.

* **Zaukais fapnis.**

I.

Itt gahrda meegâ kluffu,
 Baud' Jahnis faldu duffu —
 Winsch fapni lihgsnis tohp:
 Regg' sawu gaitu tohp?
 Kas dohd? Tam manta rahbahs,
 Pee paschas gultas stahbahs,
 Pilns mais ar dukateem:
 Jahns grabbj ar reekufcheem.

2.

Drihs manta firbi zilla;
 To pasauts trohksnis wilka,
 Winsch lihgsnotees ne beids;
 Drihs pilli taifit steids:
 Dauds ehkas ar trim tahschehm
 Lohgus no gaischahm glahsehnm;
 Ur falku jumfinu,
 Un spohschu pagalmu.

3.

To wiffi fungi flawe;
 Gelfeh gohda zelt ne fawe!
 To zelt par muischneeku,
 Un gohda mant'neeku...
 Jau arr pee wahrteem subhsahs
 Dauds nabdagi, tee luhdsahs:
 „Mums beidsfeet muhsu rais'
 „Ul zeenigs tehws! ar majf'!“

4.

Tam prabtu gohds jau silda,
 Winsch rohziņas teem pilda —
 Kas taggad Jahnam truhst?
 Winsch fibkstuma ne ruhgst. —
 Teem kluffinadams waidu
 Dohd katram maijes klaiпу.
 Tee aiseet preezigi;
 Luhds Deewu firsnigi.

5.

Patlabban siņa jauka,
 Utnahk no winna drauga;
 „Tew Maija sweizina
 Un arri apsobla:
 Ne leegtees ar tew berrest:
 To warri drohschi zerrest!
 Tik palkat winnai brauz;
 Ta laipni tewis fauz.“

6.

Misgrabhts no leela preeka,
 Jahns ne behda ne neeka.
 Sauz: „Puischi tezzinus!
 Trihs staltus ehrlselus,
 Preeksch karrihthes drihs juhdsfeet,
 Un pee pilsdurwim weddeet!“
 Jahns spohschi gresnojees,
 Pehz Maijes brauz, pateef'.

7.

Scho ahtru baggatibu,
 Dauds statt ar isbailibu;
 Ne sinn, ko tizzcht buhs? —
 Woi katrs tik laimigs klus? —
 Ur tschaklumu tas steidsahs;
 Drihs winna zelsch pabeidsahs,
 Kur bruchte pretti nahk,
 Un Jahni apfweikt fahk.

8.

No karrihthes iskahpdams,
 Us zeema durwim nahkdams,
 Klau: bruchte nammâ trauz,
 Un stannas dseesmas jauz!
 Tur musikanti gaida,
 Un daila bruchte smaida;
 Tee mihli faskuhpstahs,
 Un nammâ eewedbahs.

9.

Ne spehj kam isteikt mehle,
 Zik laimes Jahnam wehle. —
 Winsch pilnu preeku baud',
 To daila bruchte glaud', ic. —
 No pils no gohda runna,
 Us preeku wiffus mudda;
 Dauds laudis pulzejahs,
 Dauds meitas puschkojahs.

10.

Klau! pilli gohda-kahsas,
 Kur sanahk brahki — mahsas;
 Dauds stalti muischneeki,
 Un smuidri jaunfungi,
 Jau lihgsni kahjas zilla;
 Tur pils lihds gallam pilla;
 Ur staitas muischneezes,
 Un daitas preilenes.

II.

Us preekem katriis dohdahs,
 Kas ween eeksch pils atrohdaht!
 Patt leela luste fah!
 Un mahzitais arr nahf, —
 Zè, — kakkis lezz pehz schurkas
 Eeksch Zahna preeka gultas:
 Meegs, laime, isjudde,
 Zahn's darb'neeks palikke!

Kà fapnis pafauls lihgmiba,
 Kas daschu jau apmahniya.

U. L.

Teefas fluddinafchana.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
 ta Patwalbineeka wiffas Krecwu Walsis 2c. 2c. 2c.,
 tohp no Wehrgalles pagasta teefas wiffi tee, kam kah-
 das taifnas praffifchana pèe ta Wehrgalles faimneeka
 Zabbu Andreja buhtu, par kurra mantu konkurse no-
 fpreesta, usajinati, lihds 13to Zuhli f. g. pèe schihß
 pagasta teefas peeteiktees, zittadi neweens wairß ne

Naudas, labbibas un prezzu tirguß us plazzi. Nihgè tanni 8tä Zuhli 1835.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 56 kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohds kannepu tappe makfahts ar	—	80
5 — papihru naudas	I	28	I — linnu labbakas surtes — —	2	80
I jauns dahlderis	I	32	I — — flitakas surtes — —	2	60
I puhrs rudsu tappe makfahts ar	I	60	I — tabaka	I	—
I — kweeschu	I	80	I — dselses	—	65
I — meeschu	I	20	I — sweesta	2	30
I — meeschu = putraimu — —	2	—	I muzza filku, preeschu muzza — —	6	—
I — ausu	—	90	I — — wihschuu muzza — —	6	25
I — kweeschu = miltu — —	2	20	I — farkanas fahls	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	—	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — —	I	60	I — rupjas baltas fahls — —	4	—
I — firnu	I	50	I — smalkas fahls	3	90
I — linnu = sehklas	2	50			
I — kannepu = sehklas	I	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
I — timmeau	I	5	warra nauda stahw ar papihres nauðu weená		
			makfa.		

W r i h w d r i e f f e h t.

No juhrmallas-gubernementu augftas waldischanaß pusses: Hofrath von Braunschweig, graham. pahrluhfotais.

tapß peenemts. Wehrgalles pagasta teefa, 30tä
 April 1835.

††† Ernest Grünberg, pagasta wezzakais.
 (Nr. 37.) D. Bettmann, pagasta teefas ffrihweris.

La pèe Krohna Rendes muifchas peederriga moh-
 derefchana no 68 flauzamahn gohwim tapß no Jah-
 neem 1835, ar peederrigu drohßchibu us arrenti is-
 dohta, un taß isfohlifchanaß terminß irr us 22tru un
 23schu Zuhli f. g. noliftß; kam tihf scho arrenti us-
 nemt, tee lai tanniß noliftas deenas scheitan atnahf,
 kur arri wiffas wajjadfigas sinnaß dabbuß.

Krohna Rendes pagasta teefa, 2trä Zuhli 1835. 2
 ††† Paipalu Kristaps, peefehdetais.
 (Nr. 126.) W. Freudendorff, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta fluddinafchana.

Wiffi pèe Glahgunes muifchas peederrigi pagasta
 lohzeffi, kas ar deenestu fihnehm us laukeem schinni
 gubernementi ußturraß, tohp usajinati, dehl pamir-
 lijas wahrda islassifchanaß, 3 neddelu starpa no ap-
 pakßchraftitas deenas scheit peeteiktees, zittadi winnu
 ußtureschanaß weetas tapß usmekletas, un paschi ka
 behgli teefai peerahditi.

Glahgunè, 2imä Zuhni 1835.